

REFERAT Sundhedsklynge Sønderjylland d. 28-11-2025

Mødedato Fredag d. 28. november 2025 kl. 09:00

Mødested Aabenraa

Mødedeltagere Bo Libergren, V, Pernelle Jensen, V (Fravær), Mette Bossen Linnet, V, Jette Damsø Henriksen, A, Mads Skau, Haderslev Kommune, Jan Riber Jakobsen, Aabenraa Kommune, Jørgen Popp Petersen, Tønder Kommune, Erik Lauritzen, Sønderborg Kommune, Michael Haslund, PLO, Ditte Churruca, PLO

Indholdsfortegnelse

Rundvisning Den Blå Oase, Blå kors i Aabenraa (90 min).....	3
Godkendelse af dagsorden.....	5
Godkendelse af overdragelsesnotat til det forberedende sundhedsråd (30 min).....	6
Tværsektorielle indsatser på demensområdet (30 min).....	7
Beslutning om fælles kommunikation (5 min).....	11
Farvel-frokost (30 min).....	12

Punkt 1: Rundvisning Den Blå Oase, Blå kors i Aabenraa (90 min)

23/1493

Resumé

Mødet starter med et besøg på Den Blå Oase i Aabenraa, som danner rammerne om Aabenraa Kommunes sociale sygeplejeklinik, som vil blive præsenteret sammen med klyngeindsatsen vedr. Ulighed i Sundhed.

Sagsfremstilling

Mødet starter med et besøg på Den Blå Oase i Aabenraa, som danner rammerne om Aabenraa Kommunes sociale sygeplejeklinik. Sundhedsklynge Sønderjylland-Politisk Niveau besluttede den 19. juni 2025, at der skulle laves lignende sociale sygeplejeklinikker i de øvrige sønderjyske kommuner, og tildelte 1,350 mio. kr. hertil fra klyngemidlerne.

Formålet med besøget er, at Sundhedsklynge Sønderjylland ser og hører om arbejdet i den sociale sygeplejeklinik samt hvorfor beliggenheden i Den Blå Oase er vigtig. Sygeplejeklinikken er etableret i et samarbejde mellem Hjemme- og Sygeplejen (kommunal socialsygeplejerske), Center for Socialpsykiatri & Rusmiddel (kommunal), Den Blå Oase (værested for socialt udsatte) og Sygehus Sønderjylland (socialsygeplejerske). Værestedslederen og en social- og sundhedsassistent, som arbejder i sygeplejeklinikken vil holde et kort oplæg, hvori de fortæller om, hvad Den Blå Oase er for et sted, om hvorfor det giver god mening at have den sociale sygeplejeklinik lige her. Efterfølgende vil repræsentanter fra de fire kommuner hver især give en status på, hvor langt de er med deres sociale sygeplejeklinikker.

Erfaring fra Aabenraa Kommune

Den sociale sygeplejeklinik i Aabenraa Kommune har eksisteret siden september 2021. Den har til formål at mindske den sociale ulighed for særligt udsatte grupper. Tilbuddet startede i forlængelse af dialoger i Det Kommunalt Lægelige Udvalg (KLU), hvor der var et fælles ønske hos de praktiserende læger og kommunen om at få en bedre kontakt til en række af de borgere, der sjældent eller aldrig får behandling i sundhedsvæsenet. Der blev derfor lavet en lokal aftale om at etablere en "walk-in-sygeplejeklinik", hvor borgerne ikke behøver at bestille tid og kan få rådgivning, vejledning og lettere behandling anonymt. Klinikken er placeret i Den Blå Oase, der er et værested drevet af Blå Kors. I starten var sygeplejeklinikken alene bemandet af kommunale medarbejdere fra henholdsvis sygeplejen og socialpsykiatrien. Fra primo 2023 har en socialsygeplejerske fra den fælles akutmodtagelse (FAM) på Sygehus Sønderjylland desuden haft fremmøde i klinikens åbningstid. Aabenraa Kommunes erfaring er, at det har været afgørende vigtigt, at sundhedstilbuddet blev oprettet i tilknytning til et eksisterende tilbud, som målgruppen havde tillid til, i form af værestedet Den Blå Oase. Derudover er det erfaringen, at den nuværende sammensætning af medarbejdere fungerer godt, idet det giver borgerne mulighed for indgange både til det nære sundhedsvæsen og i sygehusvæsenet.

Klyngeprojektet Ulighed i Sundhed

Sundhedsklynge Sønderjylland-Politisk Niveau besluttede den 19. juni 2024 at anvende 1,350 mio. kr. af klyngemidlerne til projekt Ulighed i Sundhed. Projektets formål var at udbrede det fælles kommunale og regionale tilbud om social sygepleje til særligt udsatte borgere til de øvrige tre sønderjyske kommuner. Midlerne blev fordelt mellem kommunerne med 0,400 mio. kr. til hhv. Haderslev, Sønderborg og Tønder Kommuner til etablering og drift af en social sygeplejeklinik. Aabenraa Kommune modtog 0,150 mio. kr. til afprøvning af en udvidelse af åbningstiden eller til en satellitklinik i den sydlige del af kommunen. Klyngeprojektet gennemføres over en 2-årig periode for fra den 1. november 2024 til og med

den 31. oktober 2026. Ansvar for klyngeprojektet er placeret i Implementeringsgruppen for Uddannelse og Beskæftigelse .

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering.

Indstilling

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland–Politisk Niveau:

- Tager orienteringen om den sociale sygeplejeklinik i Aabenraa til efterretning, og
- Drøfter status på projekt Ulighed i Sundhed i alle fire kommuner.

Beslutning i Sundhedsklynge Sønderjylland den 28-11-2025

Værestedsleder af Den Blå Oase, Robert Refslund-Nørgaard og Social- og Sundhedsassistent Randi Eskildsen fortalte om Den Blå Oase og om socialsygeplejen, der hver tirsdag og torsdag hjælper borgere med forskellige psykiske og somatiske problematikker.

Erfaringer med den sociale sygeplejeklinik fra Aabenraa er udbredt til Sønderborg, Tønder og Haderslev kommuner og er finansieret af sundhedsklyngemidler.

Under fremvisningen blev det offentliggjort, at Aabenraa Kommune, Sygehus Sønderjylland, Blå Kors har vundet prisen Den Gyldne Tråd, som magasinet Kommunal Sundhed uddeler. På mødet blev prisen fejret.

Fraværende Pernelle Jensen, V

Punkt 2: Godkendelse af dagsorden

23/1493

Sagsfremstilling

Borgmester Mads Skau vil som mødeleder byde velkommen.

Indstilling

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland–politisk niveau:

- Godkender dagsorden

Beslutning i Sundhedsklynge Sønderjylland den 28-11-2025

Godkendt.

1 / 9

1 / 9

Fraværende Pernelle Jensen, V

Punkt 3: Godkendelse af overdragelsesnotat til det forberedende sundhedsråd (30 min)

23/1493

Sagsfremstilling

Sundhedsklynge Sønderjylland blev etableret i efteråret 2022, og overgår fra 2026 til Sundhedsråd Sønderjylland. På seneste politiske møde blev der bestilt et overdragelsesnotat, som beskriver indsatser og resultater undervejs i klyngesamarbejdet til brug for det videre arbejde i sundhedsrådet.

Notatet er udarbejdet med afsæt Sundhedsklynge Sønderjyllands arbejdsgrundlag og de politiske fokusområder i klyngeregion. Notatet skal tjene som en afrapportering af klyngens arbejde, tydeliggøre vores resultater samt beskrive gode hensigter i det videre samarbejde i Sundhedsråd Sønderjylland. Se vedlagte bilag.

Materialet bedes godkendes og videresendes til det kommende Sundhedsråd Sønderjylland, og markerer dermed afslutningen på sundhedsklyngens virke.

På mødet vil direktør Trine Kragelund præsentere overdragelsesnotatet

Indstilling

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland-politisk niveau:

- Godkender notatet "Overleveringspapir fra Sundhedsklynge Sønderjylland til Sundhedsråd Sønderjylland" og videresender til Sundhedsråd Sønderjylland

Beslutning i Sundhedsklynge Sønderjylland den 28-11-2025

Trine Kragelund Jensen præsenterede overdragelsesnotatet.

Sundhedsklynge Sønderjylland godkendte, at overdragelsesnotatet bliver overdraget til Sundhedsråd Sønderjylland.

Bilag

Overleveringspapir til Sundhedsråd Sønderjylland november 2025

Fraværende Pernelle Jensen, V

Punkt 4: Tværsektorielle indsatser på demensområdet (30 min)

23/1493

Resumé

I 2025 er det politisk besluttet i Sundhedsklynge Sønderjylland, at der skal igangsættes indsatser på demensområdet. En arbejdsgruppe med repræsentanter fra sygehus og de fire sønderjyske kommuner, har arbejdet med indsatsbeskrivelser inden for tre spor på demensområdet, som det politiske niveau præsenteres for i denne sag.

Fagligt Strategisk Niveau indstiller til orientering overfor Det Politiske Niveau.

Sagsfremstilling

Med afsæt i den politiske beslutning har Fagligt Strategisk Niveau besluttet, at der laves indsatsbeskrivelser på demensområdet indenfor:

1. Nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker med demens
2. Tilbud og støtte til pårørende og borgere med demens i form for dagtilbud
3. Forebyggelse af indlæggelser gennem en styrket kommunikationsindsats

Nedenfor fremgår en kort beskrivelse af indholdet af demensindsatserne i de tre spor.

Spor 1 og 2 ”Nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker med demens og ”Tilbud og støtte til pårørende og borgere med demens i form for dagtilbud”

Oprindeligt havde arbejdsgruppen til opgave at beskrive to separate indsatsspor

1. Nedbringelse af antipsykotisk medicin til mennesker med demens
2. Tilbud og støtte til pårørende og borgere med demens i en form for dagtilbud.

Arbejdsgruppen vurderer, at disse to tilbud er tæt forbundne, og har derfor samlet dem i én samlet indsatsbeskrivelse - et pakkeforløb, som starter når borgeren får stillet en demensdiagnose.

Formålet med pakkeforløbet er at skabe et sammenhængende, ensartet og kvalitetsbaseret forløb for mennesker med demens og deres pårørende, der samtidig tager udgangspunkt i den enkelte borgers behov, livshistorie, ressourcer og øvrige sygdomme.

Årsagen til, at arbejdsgruppen foreslår et individuelt tilpasset pakkeforløb, er, at borgerne skal have en oplevelse af sammenhæng i deres liv. Derfor skal det forløb, de og deres familier skal igennem, være begribeligt, håndterbart og meningsfuldt. Dette skal samtidig sikre en tidlig opsporing, således at der kan tilrettelægges et forløb, hvor symptomer kan forhales længst muligt, og borgeren kan bevare livskvalitet og funktionsevne i længst mulig tid.

Pakkeforløbet understøtter en fælles faglig tilgang på tværs af kommuner og sektorer, så alle borgere med demens – uanset bopæl – får adgang til et sammenligneligt niveau af støtte, behandling og opfølgning.

Pakkeforløbet følger borgeren fra mistanke om demens via udredning til livets afslutning og består af nedenstående elementer, der samlet understøtter en tryk, sammenhængende og værdig demensindsats.

Forløbet er bygget op omkring centrale milepæle, men tilpasses individuelt i intensitet og varighed afhængig af sygdomsforløb, livssituation og pårørendes behov.

Forløbets elementer

Udredning og diagnose

- Foregår i samarbejde mellem demenskoordinatorer, almen praksis og demensklínik.
- Når en diagnose stilles, igangsættes det kommunale pakkeforløb.
- Der etableres kontakt til den lokale demenskoordinator, som sikrer overblik og sammenhæng på tværs af fagområder.

Tidlig opfølgning – viden og plan

Kort efter udredning afholdes en samtale mellem borger, pårørende og demenskoordinator, hvor der udarbejdes en individuel plan, og supplerende data kan indsamles, således det kan medvirke til at forebygge uforståelig adfærd.

Planen bør indeholde:

- Information om mulighed for deltagelse i undervisningstilbud om sygdommen - både lokalt og tværsektorielt
- Introduktion til kommunens støttetilbud
- Samtykke til medicingennemgang og opfølgning

Tværfagligt samarbejde og koordinering

- For beboere på plejehjem - og på sigt evt. også i hjemmeplejen, foreslås etablering af minibeboer konference (jf. Sundhedsstyrelsens beskrivelse)
- Møderne afholdes tværfagligt med deltagelse af fx praktiserende læge, sygeplejerske, ergoterapeut, social- og sundhedsmedarbejdere og demenskoordinator mm.
- Fokus er, at forebygge og håndtere adfærdsmæssige ændringer uden brug af unødigt medicin.
- Møderne bør afholdes, når en borger flytter ind på plejecenter (inden for en fastsat tidsramme) og derefter ved behov ift. anbefalingerne.

Fokus på nedbringelse af antipsykotisk medicin

- Alle borgere med demens, der opstarter antipsykotisk behandling, skal tilknyttes en demenskoordinator som kan sørge for at støtte op om forebyggelse, udtrapning og evt. seponering.
- Personalet tilbydes faglig opkvalificering i ikke-farmakologiske tilgange (fx sanseintegration, struktur, kommunikation og miljøændringer) fx via AMU forløb.
- Samarbejdet mellem praktiserende læge og demenskoordinator sikrer en ensartet praksis og opfølgning.

Tværkommunalt samarbejde og ensartet kvalitet

- Kommunerne udvikler fælles undervisningsforløb for små og specialiserede målgrupper (fx borgere med Huntingtons sygdom, pårørende der fortsat er erhvervsaktive, unge som pårørende m.fl.)
- Kommunerne arbejder for i fællesskab at etablere et højskole ophold for borgere med demens og deres pårørende, enten som daghøjskole eller højskole med overnatningsmulighed.
- Etablering af et fælles, ét mobilt eller ét i hver kommune ”prøverum for velfærdsteknologi”, hvor borgere, pårørende og medarbejdere har mulighed for at skabe overblik over muligheder (Inspireret af det eksisterende tilbud i Sønderborg Kommune)

Der eksisterer allerede nu en række tilbud til borgere med demens og deres pårørende i hver kommune. Et styrket tværkommunalt samarbejde skal medvirke til at koordinere og videreudvikle disse tilbud, så der sikres en ensartet kvalitet og sammenhæng på tværs af kommunegrænser:

- Naturaktiviteter for borgere med demens (Tønder kommune)
- Musikterapi til borgere med demens bosat på plejecenter v. uddannet musikterapeut (Sønderborg kommune)
- NADA- behandling fx i form af adgang til NADA-cafeer. (Sønderborg, Aabenraa)

Sammenhæng mellem de to hovedindsatser

Indsatserne om nedbringelse af antipsykotisk medicin og styrkelse af tilbud til borgere i alle faser af deres demenssygdom og pårørende udgør tilsammen kernen i pakkeforløbet.

Når borgere og pårørende får bedre støtte, viden og redskaber, kan udfordrende adfærd i langt højere grad håndteres uden medicin. Samtidig skaber tværfaglig koordinering og opkvalificering en fælles faglig retning og tryghed i indsatsen.

Forventet effekt

- Reduktion i brugen af antipsykotisk medicin.
- Øget livskvalitet og trivsel for borgere med demens og deres pårørende.
- Ensartet og mere forudsigelig støtte uanset kommune
- Styrket samarbejde mellem sundheds- og ældreområdet

Spor 3: Forebyggelse af indlæggelser gennem en styrket kommunikationsindsats på kommunernes plejehjem

Faglig Strategisk Niveau besluttede i april 2025, at indstille indsats 3: Forebyggelse af indlæggelser gennem en styrket kommunikationsindsats til godkendelse hos Politisk Niveau.

Da der mangler afklaring af ressourcer afventer implementering af indsatsen fortsat.

Kommunikationsindsatsen har til formål at forebygge indlæggelser af borgere, der har demens og bor på plejehjem.

Dette sker ved, at alle plejehjem i de fire Sønderjyske kommuner med inspiration fra Sundhedsklynge Lillebælt ved borgerens indflytning på plejehjem bruger ”Borgers plan – klar til samtale”, som bl.a. indeholder information om, hvornår borgeren ikke ønsker indlæggelse. Planen laves i samarbejde med borger, pårørende, egen læge og kontaktperson fra plejecenter og opdateres ved behov fx ved ændring af tilstand.

I forbindelse med implementeringen af ”Borgers plan –klar til samtale” vil der også være særlig fokus på udarbejdelse af seponerings- og udtrappingsplaner samt gennemgang af medicinlister.

Direktør Trine Kragelund Jensen vil præsentere sagen på mødet.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering.

Indstilling

Fagligt Strategisk Niveau indstiller, at Det Politiske Niveau i Sundhedsklynge Sønderjylland:

- Orienteres om, at de beskrevne demensinitiativer forelægges Sundhedsrådet, hvor der forinden bliver lavet en konsekvensberegning

Beslutning i Sundhedsklynge Sønderjylland den 28-11-2025

Trine Kragelund præsenterede demensindsatserne.

Sundhedsklyngen drøftede, hvordan kommunerne i perioden siden efterår 2024 sideløbende arbejdet med antipsykotisk medicin både på plejehjem og generelt.

Sundhedsklynge Sønderjylland godkendte, at demensindsatserne præsenteres for Sundhedsrådet.

Fraværende Pernelle Jensen, V

Punkt 5: Beslutning om fælles kommunikation (5 min)

23/1493

Sagsfremstilling

Sundhedsklyngen har ønsket mere fokus på fælles kommunikation fra Sundhedsklyngen. Derfor bedes det politiske niveau beslutte, om der er sager, der ønskes særlig kommunikativ fokus som afslutning på Sundhedsklyngens virke.

Indstilling

Det indstilles, at Sundhedsklynge Sønderjylland - politiske niveau:

- Beslutter om der er behov for fælles kommunikation fra Sundhedsklyngen.
- Beslutter hvem der er tovholder på en evt. kommunikationsindsats

Beslutning i Sundhedsklynge Sønderjylland den 28-11-2025

Sundhedsklynge Sønderjylland besluttede, at følgende kommunikeres:

- Vinder af Den gyldne tråd som Aabenraa Kommune er tovholder på.
- Det gode samarbejde og de stærke resultater med afsæt i overdragelsesnotatet, som Haderslev Kommune og regionen er tovholder på.

Fraværende Pernelle Jensen, V

Punkt 6: Farvel-frokost (30 min)

23/1493

Sagsfremstilling

Formandskabet for Sundhedsklynge Sønderjylland Bo Libergren og Mads Skau vil gerne sige tak for samarbejdet i Sundhedsklyngen, og tilbyder i den anledning en fælles farvel-frokost med servering af en frokostplatte.

Beslutning i Sundhedsklynge Sønderjylland den 28-11-2025

-

Fraværende Pernelle Jensen, V